

1. Увод

Стабилност читаве биосфере, као врхунског јединства живе и неживе природе на Земљи, почива на усаглашеним односима између живих бића. Ти усаглашени односи, а нарочито односи исхране, омогућавају непрекидно одвијање процеса кружења материје и протицања енергије, без којих живот, овакав какав ми познајемо не би могао да опстане. Свака појединачна врста на Земљи има своју улогу у глобалним процесима који одржавају живот, и зато биодиверзитет представља основу за опстанак живота на Земљи.

На жалост, данас је укупан биодиверзитет планете Земље угрожен. Свакодневно нестаје велики број биолошких врста и њихових станишта, огромна пространства природних екосистема се уништавају и замењују вештачким, и све ово представља велику опасност за будуће функционисање биосфере и опстанак самог човека.

Док је изумирање врста током геолошких периода било природно, од 17. века до данас оно је све убрзаније и условљено је различитим облицима људског деловања. Нагло мењање природе и читавих предела појачава се током индустријске револуције коју прати и нагли раст људске популације. То је довело до нових облика загађивања и уништавања природе, које несмањеним интензитетом траје и данас. Било би погрешно везивати уништавање природе само за савременог човека. Различити начини коришћења биолошких ресурса ранијих цивилизација изазивали су снажне промене у природи, условљавајући смене читавих екосистема и предела, доводећи до смањења популација неких врста, а могуће и до њиховог ишчезавања.

Данас, у 21. веку, незнање се све мање може узети као изговор за уништавање живе природе. Напротив, стекла су се огромна еколошка и биолошка знања која нам омогућавају да природу схватимо и да укажемо на застрашујуће последице по човечанство које доноси уништавање врста и екосистема. Амерички еколог Ловејоу (1980) је сликовито упоредио биодиверзитет са непрегледном библиотеком у којој се налазе књиге које још нису прочитане и чији садржаји још нису протумачени, у којима се налазе идеје и решења опстанка човечанства, било да се ради о лековима од опаких болести или новим изворима хране и сировина. Дакле, сходно овој сликовитој дефиницији биодиверзитета, свака врста могла би бити једна књига такве библиотеке". На жалост, захваљујући човеку, неке књиге већ су уништене и не могу се поново написати. Такође, само један сразмерно мали део ове "библиотеке" је пописан и њена је укупна вредност процењена.

Опстанак човечанства је нераскидиво условљен очуваном биолошком разноврсношћу Планете, независно од њене непосредне велике практичне вредности као лека, хране или сировине.

Ако се досадашње уништавање екосистема настави истом брзином, око 60.000 биљних врста нестаће са Земље пре средине 21. века, што значи скоро свака четврта врста. Ове процене су базиране на стопи изумирања органских врста у последња два века и прогнозама да ће се негативна деловања и уништавања природних екосистема наставити несмањеним темпом.

У том смислу није случајно зашто се током последњих двадесет година у области заштите животне средине, али и шире, све више говори биолошкој разноврсности, односно о биодиверзитету и потреби његове заштите.

Природу у Србији карактерише велика разноликост флоре и фауне која чини значајан удео у богатству и природном диверзитету европског природног наслеђа. Очување заштићених природних подручја, присуство разних врста флоре и фауне као и диверзитет екосистема чине Србију једним од центара биодиверзитета како на Балканском полуострву, тако и у оквиру целе Европе.

Укупно 461-о заштићено природно подручје у Србији представља основу очувања биодиверзитета. Опстанак многих врста у овим екосистемима је често директно повезано са стањем земљишта и његовом употребом. У интеракцији човека и природе, очување природних ресурса, обезбеђивање одрживе употребе пољопривредног земљишта као и имплементација других активних мера заштите служе за да подрже развој локалних заједница, а обезбеђују и очување природе.

У циљу очувања агрикултуралног бидиверзитета Завод за заштиту природе Србије учествовао је у имплементацији програма „Подршка агрикултуралној политици и програмима у Србији“. Допринос завода огледа се у обезбеђивању значајних података о биодиверзитету и заштићеним природним ресурсима у Србији као и о 61 међународном значајном подручју за биљке (IPA - Important Plant area), о 42 међународно значајна подручја за птице (IBA - Important Bird Area)) као и 40 значајних подручја за дневне летире ((PBA - Prime Butterfly Area).

Пољопривредна пракса под називом High Nature Value Farming (пољопривреда високе природне вредности), представља модел руковођења и употребе земљишта које ставља акценат на заштиту биодиверзитета, као и на развој локалних заједница. Улога института у овом пројекту је праћење реализације планираних активности као и учествовање у припреми европских стандарда очувања природе на националном нивоу. Делиблатска пешчара и Стара планина изабране су као тест области за пројекат пошто представљају заштићене природне ресурсе са високим степеном биолошког диверзитета.

Овакав и слични пројекти представљају значајан корак напред у успостављању неопходне законске регулативе и агроеколошких програма на националном нивоу као и за постизање социјалног развоја чији ће циљеви бити комплементарани са циљевима презервације природе.

Очување биодиверзитета и обезбеђивање одрживог развоја кроз подршку традиционалних метода пољопривреде и развој агротуризма могу такође да спрече или зауставе емиграцију из руралних области.

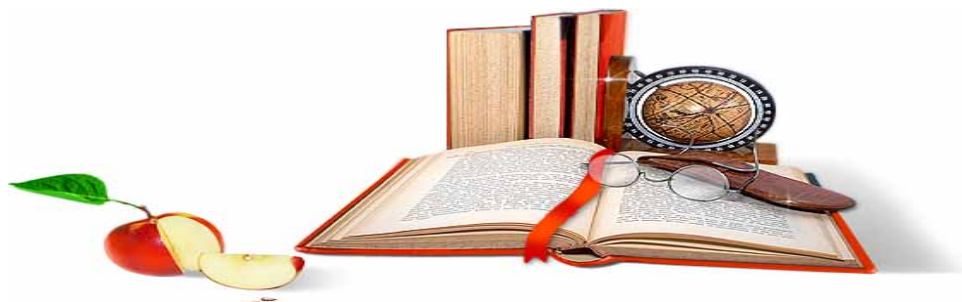
2. Појам биодиверзитета

Биодиверзитет, према најшире прихваћеној дефиницији, означава свеукупност гена, врста, екосистема и предела на Земљи.

Процењује се да Земљу настањује између 5 и 80 милиона биљних и животињских врста, од којих је познато и описано само око 1,5 милиона. Према подацима УН годишње нестане преко 34.000 врста, а многе изумру и пре него што буду сврстане на списак угрожених. Највећу опасност по биљни и животињски свет представља опште загађење планете, уништавање станишта, лоше располагање земљиштем, комерцијална експлоатација: неконтролисано брање и скупљање плодова, криволов, трговина животињама, Ово потоње је бизнис који доноси и до осам милијарди долара годишње. Према неким проценама свакој четвртој врсти сисара прети истребљење, а пред изумирањем је и 50 одсто биљака. Многи биолози верују да

[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

**RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I
DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.MATURSKI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA **MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM**